

Але найголовнішим у реалізації економічних підходів є дотримання головного принципу — отриманий результат, вигода не може бути меншою за обсяг затрачених ресурсів (матеріальних, інформаційних, людських, наукових). Відповідно до цього не кожен ЗПТО має прагнути до максимізації якості освіти (що потребує концентрації значних ресурсів), а прагнути до забезпечення того рівня якості освіти, який задовольняє вимогам цільових груп учнів/студентів і роботодавців.

Список використаних джерел

1. Конкурентні моделі управління якістю вищої освіти: колективна монографія / [за заг. ред. Лук'яненка Д.Г., Антонюк Л.Л.] — К.: КНЕУ, 2018. — 531 с. Банщиков П.Г., Паздрій В.Я. Профорієнтаційна робота в моделях забезпечення якості вищої освіти (С. 363-383)
2. Коломієць М. Б. Розвиток професійної орієнтації школярів в умовах реформування системи освіти України// Педагогічні науки. — Випуск 27— с. 202-207.— Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/vgnpu_2015_27_38.pdf
3. Вискребенцева, М. В. Професійна підготовка молоді в країнах далекого зарубіжжя: Німеччина, США, Японія, Велика Британія / М. В. Вискребенцева // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. —Запоріжжя, 2013. — Вип. 30. — С. 109–116.



Прохорова Єлена,
к.е.н., доцент кафедри менеджменту

СТРАТЕГІЧНИЙ ТИП МИСЛЕННЯ: ЯК РОЗВИНУТИ?

Анотація. Узагальнено рекомендації різних авторів щодо розвитку навичок стратегічного мислення та зроблено висновок про необхідність включення стратегічного мислення до компетентностей і результатів навчання освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Ключові слова. Стратегічний тип мислення

Prokhorova Yeliena,

PhD, associate professor

Management Department

State Higher Educational Establishment “Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman”

yeliena.prokhorova@kneu.ua

THE MIND OF A STRATEGIST: HOW TO DEVELOP?

Recommendations on the development of strategic thinking skills are summarized and the conclusion about the need to include strategic thinking to the competences and learning outcomes of the second-level (master's) higher education programs is drawn.

Strategic thinking

Кенічі Омає визначає стратегічний тип мислення як «об’єктивність, проникливість, активну постановку запитань; прояв вашого ставлення до життя» [1]. Річ Хорват (Rich Horwath), керівник Інституту стратегічного мислення (Strategic Thinking Institute), вважає, що стратегічне мислення «дає можливість стратегам розв’язувати проблеми, долати виклики і креативно рухати бізнес з існуючої позиції до бажаної» [2]. Безумовно, для формування та впровадження успішних стратегій стратегічне мислення є необхідним. Та чи можливо навчити чи розвинути навички стратегічного мислення? Кенічі Омає вважає, що стратегічне мислення

можливо і потрібно розвивати шляхом щоденних творчих зусиль та постійним тренуванням логічного мислення. Завданням Інституту стратегічного мислення визначено допомагати менеджерам усіх рівнів розвивати їхнє стратегічне мислення та навички планування для збільшення прибутку та створення конкурентної переваги. Визначимо основні підходи до формування та розвитку стратегічного мислення.

За результатами опитування близько 400 респондентів [2], навичкам стратегічного мислення навчають у 24,1 % організацій. 63,7 % опитаних зазначили, що стратегічне мислення є найважливішою здатністю вищого керівництва організацій. Річ Хорват вважає, що для розвитку стратегічного мислення необхідні три складові: гострота розуму, навички розміщення ресурсів та дії. Гострота розуму потрібна для пошуку ідей, які дозволять отримати додаткову цінність для споживачів або організацій. Стратегічні інновації у способах розміщення ресурсів та наданні додаткової цінності споживачам є невід'ємною характеристикою успішного стратега.

Роберт Бредфорд (Robert Bradford) рекомендує розвивати одинадцять критично важливих навичок стратегічного мислення для успішного ведення бізнесу або особистого життя [3]. Серед них: розвиток чітко визначеного бачення бізнесу, визначення цілей та плану дій щодо їхнього досягнення; розвиток гнучких планів, які корегуються залежно від змін у середовищі; навчання протягом життя; вміння балансувати між креативністю та реалізмом.

Майкл Роберт (Michel Robert) визначає стратегічне мислення як «свіжий підхід до стратегії. Він дозволяє ідентифікувати ключові фактори, які визначають напрям руху організації, і є процесом, який керівництво організації використовує для встановлення напрямку та формулювання свого бачення» [4]. Стати стратегом означає використовувати розумовий підхід, який переосмислює конкуренцію, опозицію чи інформацію засобів масової інформації та створює відмітний або унікальний підхід, ряд кроків, варіантів рішення чи вибір напрямку руху. Автор наголошує, що коли розглядається стратегічне мислення, йдеться не про креативність, а про менеджмент. Тобто метою розвитку стратегічного мислення є саме досягнення стратегічних цілей.

Слідуючи змісту процесу стратегічного мислення, запропонованому Кенічі Омає, він складається із розділення проблем, аналізу складових, розробки сценаріїв на основі різних конфігурацій або варіантів і творчої реінтеграції складових. Таким чином, стратегічний тип мислення дозволяє розкласти проблему на складові унікальним шляхом. Мета стратега –

перетворити прототип проблеми на можливість, стратегію, дії, що призводять до потужного результату або серії результатів.

Ніна Ей. Боумен (Nina A. Bowman) пропонує чотири шляхи розвитку навичок стратегічного мислення: знати і розуміти галузеві тренди, усвідомлювати перспективи розвитку галузі, структурувати формулювання та написання стратегії, виділяти час на міркування [5].

Пол Шоемейкер (Paul Schoemaker) виділяє шість навичок стратегічно мислячих менеджерів: передбачення, критичне мислення, інтерпретація, прийняття рішень, спрямування, навчання [6]. Зокрема, передбачення ґрунтується на «периферичному баченні», тобто аналізі інформації про можливу зміну правил гри в галузі, або про зміну меж галузі.

Навички стратегічного мислення, які, на думку фахівців, слід розвивати, можна узагальнити до таких: аналіз та синтез галузевих тенденцій, формування стратегії, мотивація колективу для впровадження стратегії, організаційне навчання (табл. 1).

Таблиця 1.

Навички стратегічного мислення, які слід розвивати*

Навички стратегічного мислення	Запропоновані				
	Кенічі Омас	Річ Хорват	Робертом Бредфордом	Ніною Ей. Боумен	Полом Шоемейкером
аналіз та синтез галузевих тенденцій	розуміння стану ринку, сильних і слабких сторін бізнесу	гострота розуму	розвиток чітко визначеного бачення бізнесу	знання і розуміння галузевих трендів, усвідомлення перспектив розвитку галузі	передбачення, критичне мислення, інтерпретація
формування стратегії	радикальна трансформація складових або зміна конфігурації	розміщення ресурсів	визначення цілей та плану дій щодо їхнього досягнення; розвиток гнучких планів, які корегуються залежно від змін у середовищі	структурування формулювання та написання стратегії	прийняття рішень

Навички стратегічного мислення	Запропоновані				
	Кенічі Омае	Річ Хорват	Робертом Бредфордом	Ніною Ей. Боумен	Полом Шоемейкером
мотивація колективу для впровадження стратегії та організаційне навчання	швидка зміна напрямку за необхідності	дії	навчання протягом життя, вміння балансувати між креативністю та реалізмом	виділяти час на міркування	спрямування та навчання

* складено на основі [1-6].

Таким чином, навички стратегічного мислення можливо розвивати, що є сприятливою можливістю для університетів для включення відповідних компетентностей і результатів навчання до освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Кеничи Омае. Мышление стратега: Искусство бизнеса по-японски/ Кеничи Омае ; Пер. с англ. – 2-е изд. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. — 215 с.
2. Rich Horwath. Strategic Mindset: Applying Strategic Thinking Skills for Organizational Success. – [Електронний ресурс]. Джерело доступу: <https://www.strategyskills.com/pdf/The-Strategic-Mindset.pdf>
3. Robert Bradford. Strategic Thinking: 11 Critical Skills Needed. – [Електронний ресурс]. Джерело доступу: <https://www.cssp.com/cd0808b/criticalstrategiethinkingskills/>
4. James E. Lukaszewski. How to Develop the Mind of a Strategist. – [Електронний ресурс]. Джерело доступу: <https://www.e911.com/blog/how-to-develop-the-mind-of-a-strategist/>
5. Nina A. Bowman. 4 Ways to Improve Your Strategic Thinking Skills. – Harvard Business Review, December, 2016. – [Електронний ресурс]. Джерело доступу: <https://hbr.org/2016/12/4-ways-to-improve-your-strategic-thinking-skills>
6. Paul Schoemaker. 6 Habits of True Strategic Thinkers. – [Електронний ресурс]. Джерело доступу: <https://www.inc.com/paul-schoemaker/6-habits-of-strategic-thinkers.html>